

NORDIC HPTH ORGANISATION er en interesseorganisasjon for pasienter med sykdommen Hypoparathyroidisme (HPTH), og deres pårørende. Interesserte fagfolk kan også tegne medlemskap.

DEN SKAL:

- Fremme medlemmenes interesser ved å gi råd og informasjon om sykdommen.
- Øke kunnskapen og forståelsen for sykdommen.
- Kjempe for bedre medisinsk hjelp.
- Skape kontakt mellom mennesker med denne sjeldne lidelsen.
- Følge med på og fremme forskning på området.
- Ha et godt samarbeid med HPTH organisasjoner i utlandet.

NORDIC HPTH ORGANISATION er medlem av Eurordis (European Organisation for Rare Diseases), Sällsynta Diagnoser i Sverige og Center for Små Handicapgrupper (CSH) i Danmark. Vi er godkjent som søkerorganisasjon ved ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering.

Læresenteret
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Sällsynta diagnoser

Denne brosjyre er støttet økonomisk av Helsedirektoratet.

MEDLEMSKAP I NORDIC HPTH ORGANISATION:

Sendes til: **Nordic HPTH Organisation, Gamle Konglungvei 1A, 1392 Vettre.**

Du kan også melde deg inn i foreningen, via vår hjemmeside: www.hpth.no

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./sted: _____

Land: _____

Telefon: _____

Org. nr: NO 988 978 787

Hypo parathyroidisme

www.hpth.no

Hypoparathyroidisme

Hypoparathyroidisme betyr nedsatt/opphevet funksjon av biskjoldbrusk-kjertlene (parathyreoidea). **Sykdommen er IKKE relatert til thyroidea (skjoldbrusk-kjertelen) (høyt/lavt stoffskifte).**

Biskjoldbrusk-kjertlenes funksjon er å produsere parathyreoideahormon (PTH). Hormonet har flere funksjoner i kroppen.

PTH utøver sin effekt på målceller via binding til reseptorer i cellemembranen. Denne binding moduleres av såkalte G-proteiner og påvirker mange forskjellige prosesser inne i cellen, helt inn til cellekjernen.

Hormonets **viktigste** funksjon er å regulere calcium- og fosfatkonsentrasjonen i blodet, og inne i kroppens celler.

Normal mengde av elektrolytten calcium i blodet, er livsviktig for mange prosesser i kroppen:

1. Muskelkontraksjoner
2. Nervefunksjon
3. Neuromuskulære kontraksjoner
4. Hjertets kontraksjoner
5. Koagulering av blod
6. Hormon og neurotransmittor frigjørelse
7. Knokkeldannelse

Calcium i blodet, blir derfor normalt regulert innenfor et meget snevert

normalområde, og med en individuell variasjon på max. 2 %. Ved hypoparathyroidisme er den intra-individuelle variasjon for høy.

PTH-mangel minsker frigivelse av calcium fra knoklene, og øker tapet av calcium ved urindannelsen i nyrene. PTH-mangel hemmer dannelsen av aktivt D- vitamin (som er et hormon), slik at tarmens opptak av calcium fra maten hemmes.

Det aktive vitamin D, som gis som behandling av sykdommen i dag, retter ikke opp alle tapte funksjoner til parathyreoideahormonet.

Nedsatt funksjon av biskjoldbrusk-kjertlene medfører, som hovedsymptom, nedsatt konsentrasjon av kalk (calcium), og forhøyet konsentrasjon av fosfat i blodet. Magnesiummangel er også et vanlig symptom.

Symptomer: I de vanskeligste tilfeller av lavt blodcalcium, kan det oppstå livstruende muskeltremor i hele kroppen. Meget lavt calciumnivå kan også medføre forlenget QT intervall i hjertet, hypotensjon og hjertesvikt.

Symptomer på kronisk hypoparathyroidisme er tendens til muskelspasmer i hender og føtter. Nummenhet og prikkende følelse omkring munnen og i fingre, tær og ben. Hovne og vonde føtter. Videre kan symptomer være tretthet og konfusjon. Extrapyramidale symptomer (lik de som sees ved Parkinson) kan utvikle seg over tid, og skyldes forkalkninger i hjernen. Det kan utvikles forkalkninger av nyrene og andre steder i kroppen, samt Cataract (grå stær).

Det kan også oppstå smerter som ved Polyneuropati. Smerter i skjelettet og svakhet/smerter i musklene er vanlig. Muskelsmertene øker ved aktivitet.

Hypoparathyroidisme kan være medfødt eller ervervet, og årsakene er mange forskjellige, her nevnes noen:

MEDFØDT

Idiopatisk hypoparathyroidisme betyr, at man ikke kan påvise årsaken til den nedsatte funksjon.

Isolert hypoparathyroidisme kan opptre sporadisk. Det eksisterer også familiære former, hvor f.eks. flere søsken eller flere generasjoner i samme familie har hypoparathyroidisme.

Di George syndrom er en sykdom hvor det er manglende anlegg av biskjoldbrusk-kjertler. Sykdommen **APS 1** er også representert med hypoparathyroidisme. Det vil i begge tilfeller også være andre manifestasjoner.

Ved **Pseudohypoparathyroidisme, også kalt Albrights hereditære osteodystrofi**, er dannelsen av PTH i biskjoldbrusk-kjertlene intakt, men knokler og nyrer er ikke i stand til å respondere på det.

ERVERVET

Hypoparathyroidisme etter skade. Da de fire biskjoldbrusk-kjertlene er meget små, og er plassert rett bak skjoldbrusk-kjertelen, kan operasjon i regionen føre til at disse små kjertlene blir skadet/fjernet. Strålebehandling av halsregionen kan også være en årsak.

Autoimmun hypoparathyroidisme. Kroppens immunsystem kan av ukjent årsak danne antistoffer mot kjertelvevet (autoimmunitet), slik at de hormonproduserende celler langsomt ødelegges.

Brosjyren er redigert og kvalitetssikret av Professor Erik Fink Eriksen Endokrinologisk klinikk Oslo Universitetssykehus, Aker.